دورنما

کاخ سفید در اندیشه طرح داعش ۲ در عراق

نگرانی عراقی‌ها از تحرکات امریکایی‌ها در کشورشان هر روز بیشتر می‌شود، تا حدی که سیاستمداران عراقی هشدار داده‌اند که واشنگتن به دنبال احیای داعش ۲ در کشورشان است.

«محمد البلداوی» نماینده ائتلاف «البناء» در پارلمان روز شنبه به پایگاه خبری «المعلومه» گفت: «نیروهای امریکایی همه عناصر تروریستی و خانواده‌های‌شان را از سوریه به پایگاه‌های امریکا انتقال داده‌اند.» این مواضع سیاستمداران عراقی پس از آن صورت می‌گیرد که شبه‌نظامیان کُرد موسوم به «نیروهای دموکراتیک سوریه» به همراه ائتلاف موسوم به ضدداعش به رهبری امریکا اخیراً در منطقه «الباغوز» در استان دیرالزور (شرق سوریه و نزدیک به مرزهای عراق) با عناصر داعش به توافق رسیدند. این اولین بار نیست که شبه‌نظامیان موافقت می‌کنند بدون درگیری مناطق تحت کنترل خود را به امریکایی‌ها تحویل دهند. البلداوی در ادامه تأکید کرد که «اقدام عناصر داعش برای تحویل دادن خود و خانواده‌های‌شان به امریکایی‌ها بیانگر حجم همکاری بین دو طرف است». در مهرماه ۱۳۹۶ شبه‌نظامیان داعش قبول کردند شهر رقه را تخلیه و این شهر را به امریکایی‌ها تقدیم کنند. در آن زمان نیز امریکا شبه‌نظامیان داعش را به مکان نامعلومی انتقال داد اما حالا به نظر می‌رسد امریکایی‌ها تصمیم گرفته‌اند بقایای داعش را به عراق انتقال دهند که می‌توانند به بحرانی جدی برای عراقی‌ها تبدیل شوند. البلداوی با اشاره به اینکه بار دیگر عناصر داعش سازماندهی خواهند شد تا علیه امنیت عراق دست به توطئه جدید بزنند، از دولت خواست که نام‌های دریافتی این عناصر و جزئیات آن را بررسی کند. این نماینده عراقی همچنین تأکید کرد که بغداد نمی‌تواند این عناصر تروریستی را تحویل بگیرد و طرف امریکایی باید آنان را به کشورهای اصلی‌شان تحویل دهد و در آنجا محاکمه شوند. وضعیت زندانیان داعشی که تابعیت یا اصالت غربی دارند امروزه به یکی از مهم‌ترین بحث‌های دیپلماتیک تبدیل شده است. چند روز قبل ترامپ اروپایی‌ها را تهدید کرد زندانیان داعشی را تحویل بگیرند و گرنه واشنگتن آنها را آزاد خواهد کرد اما این درخواست و تهدید ترامپ با واکنش سرد مقامات اروپایی مواجه شد.

در همین حال، روزنامه «الاخبار» لبنان نیز روز شنبه با اشاره به «ادامه فرآیند انتقال عناصر مسلح گروه داعش به غرب عراق» گزارش داد که جزئیات انتقال این افراد بین روایت دولت عراق و آنچه عملاً در میدان صورت می‌گیرد، اختلاف دارد. در همین حال، یک منبع دولتی بلندپایه در عراق به الاخبار گفت که واشنگتن «از فرار نیروهای دارای تابعیت عراق که نزد نیروهای دموکراتیک سوریه زندانی هستند، ابراز نگرانی کرده و در یک نامه محرمانه از بغداد خواسته است که در تحویل گرفتن آنان، عجله کند.» وی تعداد این تروریست‌ها را ۵۰۰ نفر اعلام کرد و گفت که احتمال دارد این افراد بیرون رانده شده از سوریه، هسته‌هایی باشند که «در زندان طرح داعش ۲ را کلید بزنند». گروه داعش در زندان «بوکا» و به سرکردگی «ابوبکر البغدادی» تشکیل شد. در آن زمان امریکا عراق را اشغال کرده بود و هسته اولیه این گروه در این زندان شکل گرفت. این منبع در پایان احتمال داد که امریکایی‌ها بخشی از عناصر داعش را مخفی کرده باشند و فقط آمار تعداد اندکی از آنها را در اختیار دولت عراق قرار داده باشند.

این تحرکات امریکایی‌ها در عراق زنگ خطر را در میان عراقی‌ها به صدا درآورده است. سه روز قبل «کاظم الحاج» کارشناس مسائل امنیتی عراق تأکید کرد که امریکا می‌کوشد تروریست‌ها را وارد عراق کند. وی گفت: «برخی مناطق بیابانی غربی همچنان تحت سیطره امریکایی‌ها قرار دارد و نیروهای امنیتی نیز قادر نیستند بر آن مسلط شوند». الحاج با اشاره به اینکه این مناطق به ویژه مناطق «القذف و حوران» گستردگی زیادی دارند، تصریح کرد که هیچ کنترلی بر این مناطق نیست و همین مسئله باعث شده است که «امریکایی‌ها از آن در آموزش و سازماندهی مجدد داعش برای انتقال آنها به مناطق آغاز عملیات مجرمانه استفاده کنند.»

چالش

هوس براندازانه دولت ترامپ برای نیکاراگوئه و کوبا

مایک پمپئو در اظهاراتی مداخله‌جویانه عنوان کرد، امریکا آماده است نه فقط از ونزوئلایی‌ها بلکه از شهروندان کوبا و نیکاراگوئه نیز «در جنبشی به سمت دستیابی به یک وضعیت سیاسی بهتر» حمایت کند.

به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، مایک پمپئو، وزیر امور خارجه امریکا در مصاحبه‌ای با شبکه تلموندو از برنامه‌های دولت دونالد ترامپ رئیس‌جمهور امریکا برای پشتیبانی از معترضان در کوبا و نیکاراگوئه برای مقابله با حکومت‌های‌شان همچون اقدامات واشنگتن در قبال معترضان ونزوئلایی خبر داد و گفت: دولت دونالد ترامپ تاکنون این حمایت را انجام داده و به این حمایت خود نه فقط برای ونزوئلا بلکه مطمئناً برای نیکاراگوئه و کوبا هم ادامه خواهد داد.

وزیر امور خارجه امریکا همچنین مدعی شد: «دولت ترامپ با دولت‌های قبلی امریکا مثل دولت باراک اوباما تفاوت دارد چرا که دولت ترامپ خطرات واقعی برای مردم را شناسایی می‌کند و اقداماتی را برای اتخاذ نتایج خوب نه فقط برای مردم ونزوئلا بلکه برای مردم کوبا و نیکاراگوئه اتخاذ می‌کند.» وزیر امور خارجه امریکا در ادامه اظهارات مداخله‌جویانه‌اش گفت: مردم کشورهای مذکور در امریکای لاتین باید یک جنبش به سمت تغییرات سیاسی را خودشان رهبری کنند و واشنگتن برای حمایت از آنها آماده است.

پمپئو افزود: امیدوار هستیم این کشورها و شهروندان این کشورها درک کنند استبدادی که بر آنها تحمیل شده لازم نیست، فساد این حکومت‌ها لازم نیست و همچنین بدرفتاری و شرایط سخت زندگی که این مردم امروز گرفتار آن هستند لازم نیست و آنها می‌توانند زندگی متفاوتی داشته باشند و از تلاش، حسن نیت و انسانیت خود برای دستیابی به وضعیت سیاسی بهتر هم در ونزوئلا هم در نیکاراگوئه و کوبا استفاده کنند. این صحبت‌های پمپئو در حالی مطرح شده که بحران سیاسی و اقتصادی در ونزوئلا همچنان ادامه دارد و مخالفان دولت این کشور گفتند امروز کمک‌های انسان‌دوستانه خارجی را به ونزوئلا وارد می‌کنند.

■ تهدید دوباره روسیه

یک مقام دولتی ارشد واشنگتن گفت، دولت امریکا به‌زودی تحریم‌هایی را برای تحت فشار گذاشتن نیکولاس مادورو اعلام می‌کند، مگر اینکه ارتش او مقابل دستوراتی مبنی بر بستن مسیر انتقال کمک‌های انسان‌دوستانه مقاومت کند.

به گزارش رویترز، مایک پنس، معاون رئیس‌جمهوری امریکا و سایر رهبران در نیمکره غربی دوشنبه در بوگوتا، پایتخت کلمبیا ملاقات خواهند کرد. به گفته این مقام دولتی، بسته به اینکه چه اتفاقاتی در مرزهای ونزوئلا رخ خواهد داد، این رهبران ممکن است میزان کمک‌های‌شان را به این کشور افزایش داده یا گام‌های جدیدی برای اعمال محدودیت‌های بیشتر بردارند.

از سوی دیگر، رئیس‌جمهور ونزوئلا در اظهاراتی از تصمیمش برای بستن مرز این کشور با برزیل خبر داد و اقدام خوان گوایدو، رهبر مخالفان برای وارد کردن کاروان کمک‌های انسان‌دوستانه به داخل ونزوئلا را «تحریک آمیز» خواند. شاهدان عینی می‌گویند، تنش‌ها به شدت افزایش یافته است و روز جمعه سربازان دو تن را در نزدیکی مرز برزیل کشته و ۱۵ تن دیگر را زخمی کردند.

رئیس‌جمهور امریکا تهدید به وتوی طرح توقف وضعیت فوق‌العاده کرد

امریکا در یک قدمی جنگ «وتو» بین ترامپ و دموکرات‌ها

گزارش یک

دعوای ترامپ با اعضای کنگره امریکا حیثیتی شده و ظاهراً به این زودی‌ها تمام شدنی نیست. دموکرات‌ها قصد دارند سه‌شنبه شب یا حداکثر روز چهارشنبه طرحی را در کنگره به رأی بگذارند که در صورت رأی آوردن، وضعیت فوق‌العاده ملی برای ساخت دیوار مرزی با مکزیک باطل خواهد شد، اما ترامپ گفته که این طرح را وتو خواهد کرد. در این صورت اهالی کنگره تلاش خواهند کرد با دستیابی به رأی دوسوم اعضا وتوی ترامپ را وتو کنند.

به گزارش «جوان»، اعلام وضعیت فوق‌العاده از سوی ترامپ سبب انتقال ۶/۳ میلیارد دلار از بودجه پروژه‌های ساخت‌وساز ارتش امریکا به ساخت دیوار در مرزهای جنوبی این کشور می‌شود و آمادگی ارتش امریکا را در داخل و خارج از کشور تضعیف خواهد کرد. این یک دلیل عمده است که دموکرات‌ها را مجاب کرده فرمان وضعیت فوق‌العاده ترامپ را به چالش بکشند. واسرمن شولتز، نماینده دموکرات‌ها در مجلس نمایندگان تصمیم ترامپ برای اعلام وضعیت فوق‌العاده را ناشی از بی‌مسئولیتی و مستبدبودن رئیس‌جمهور برای تصاحب بودجه پنتاگون خواند؛ بودجه‌ای که به گفته خانم شولتز پیش‌تر برای پروژه‌های ساخت‌وساز ویژه نظامی اختصاص می‌یافت و تخصیص آن به ساخت دیوار در مرز مکزیک «نشان‌دهنده بی‌احترامی عمیق به تخصص و رفاه نیروهای مسلح» امریکا است.

دموکرات‌ها با استناد به همین مسئله قصد دارند سه‌شنبه شب با انجام یک رأی‌گیری در مجلس نمایندگان وضعیت فوق‌العاده ترامپ برای ساختن دیوار در مرز مکزیک را سد کنند، طرحی که نه تنها از همین حالا چشم‌انداز تشدید تنش‌های ترامپ با مخالفانش را بیشتر کرده، بلکه دو طرف را بیش از پیش به سمت رودررویی با همدیگر سوق خواهد داد. تاکنون حدود ۲۲۶ نماینده مجلس نمایندگان از این قطعنامه پیشنهادی که «خواکین کاسترو» نماینده دموکرات ایالت «تگزاس» آن را ارائه کرده، حمایت کرده‌اند و نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان امریکا، گفته که این مجلس روز سه‌شنبه به این قطعنامه رأی خواهد داد و تصویب آن حتمی است، ولی با توجه به اینکه این قطعنامه برای تأیید نهایی بایستی به مجلس سنا ارسال شود، دورنمای تصویب شدن آن چندان روشن نیست، هرچند دموکرات‌ها پشتیبانی جمهوریخواهان سنا از آن را در شرایط کنونی منتفی نمی‌دانند. بحث‌ها در این باره بلافاصله باعث شد رئیس جمهور امریکا به آن واکنش نشان دهد و دونالد ترامپ فوراً متعهد شد در صورت تصویب این قطعنامه در مجلسین امریکا (کنگره) آن را وتو کند. او در کاخ سفید به خبرنگاران گفت: «در خصوص دیوار مرزی؟ آیا من آن را وتو خواهم کرد؟ بله صددرصد، صددرصد. من فکر نمی‌کنم این قطعنامه از وتو جان سالم به در ببرد. ما افراد باهوشی داریم که خواستار امنیت مرزی هستند. بنابراین من تصور نمی‌کنم از وتو خلاصی یابد!» با وجود وعده ترامپ به وتوی این قطعنامه، دموکرات‌ها قصد عقب‌نشینی ندارند و گفته‌اند تلاش خواهند کرد با دستیابی به رأی دوسوم اعضای کنگره، وتوی ترامپ را هم وتو کنند. در صورتی که تمام دموکرات‌ها و دست‌کم ۵۵ جمهوریخواه به طرح پیشنهادی برای متوقف کردن وضعیت فوق‌العاده رأی مثبت بدهند، این طرح طوری تصویب خواهد شد که ترامپ دیگر نخواهد توانست آن را وتو کند. اگر هم تصویب نشود، دموکرات‌ها آن را یک شکست برای خود تلقی کرده و به سمت تلافی کردن حرکت خواهند کرد. پلوسی گفته که طبق قانون اساسی و تعهدات خود به عنوان رئیس مجلس نمایندگان اقدام خواهد کرد و تأکید کرده که امیدوار است ترامپ نیز به تعهدات خود پایبند باشد. پلوسی به خبرنگاران گفت: این راهی است که به او (ترامپ) پیشنهاد می‌کنم آن را در پیش نگیرد. انتظار ندارم او این طرح (قطعنامه) را امضا کند اما از خودمان انتظار دارم که آن را تصویب کنیم.

■ ترامپ: تمام کنید تعقیب توهمات را!

در صورتی که هریک از طرفین در زورآزمایی بر سر دیوار مکزیک پیروز شود، طرف دیگر تلاش خواهد کرد در موضوعات دیگر تلافی کند. یک پرونده جنجالی گشوده مانده، بحث‌ها بر سر گزارش مولر بازرس ویژه پرونده مداخله روسیه است که قرار است نقش روس‌ها در انتخابات سال ۲۰۱۶ را ارزیابی کند. دموکرات‌ها خواستار انتشار کامل گزارش مولر شده‌اند ولی ترامپ روز جمعه در پیام توئیتری از تحقیقات تیم رابرت مولر، در انتخابات به عنوان «تعقیب توهمات» انتقاد کرد و خواستار پایان دادن به آن شد. پیتر متیوس، استاد علوم سیاسی کالج سیپر (Cypress) واقع در ایالت کالیفرنیا در این باره به سی‌ان‌ان گفته گزارش نهایی مولر بسیار طوفانی خواهد بود، حتی اگر ترامپ اینگونه نتیجه‌گیری کند که انتشار این گزارش وی را گرفتار نخواهد کرد اما دیگر مشکلات قانونی پس از انتشار این گزارش از پیامدهایی خواهد بود که گریبان او را خواهد گرفت. البته هنوز معلوم نیست که چه زمانی و چه بخش‌هایی از گزارش مولر به کنگره فرستاده می‌شود اما از آنجا که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور امریکا طی روزهای آتی برای دیدار با «کیم جونگ اون» رهبر کره‌شمالی راهی آسیا می‌شود، احتمال می‌رود که مقام‌های امریکایی برای جلوگیری از تداخل با تلاش‌های دیپلماتیک کاخ سفید، انتشار این گزارش به زمان دیگری شود. سی‌ان‌ان گزارش داد: در حالی که قرار بود گزارش نهایی رابرت مولر، بازپرس ویژه پرونده ارتباط کمپین انتخاباتی ترامپ با روسیه در انتخابات ۲۰۱۶ ایالات متحده هفته آینده انتشار یابد و اکنون به تعویق افتاده، کارشناسان معتقدند عواقب این گزارش، گریبان ترامپ را خواهد گرفت.

خبر

عربستان از سرکوب افراط‌گرایان در چین حمایت کرد

محمد بن‌سلمان، ولیعهد عربستان در سفر به چین، از اقدامات این کشور در زمینه مبارزه با افراط‌گرایی در منطقه مسلمان‌نشین سین‌کیانگ حمایت کرد و آمادگی سعودی برای همکاری با چینی‌ها در این زمینه را اعلام کرد.

به گزارش خبرگزاری رسمی عربستان (واس)، محمد بن‌سلمان در دیدار با شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین گفت: «چین این حق را دارد که اقداماتی را در چارچوب مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی جهت حفظ امنیت ملی خود در پیش گیرد. عربستان از چین در این زمینه حمایت کرده و به این اقدامات احترام می‌گذارد و آماده تقویت همکاری‌های خود با چین است». رئیس‌جمهور چین هم در این دیدار روابط دو کشور را ستود و گفت: «دو کشور همکاری‌های بیشتری در زمینه مبارزه با تروریسم در خاورمیانه با یکدیگر خواهند داشت». از سوی دیگر، دو طرف در این دیدار توافقنامه نفتی به ارزش ۱۰ میلیارد دلار را به امضا رساندند. همچنین دو طرف در این سفر ۳۵ توافقنامه اقتصادی به ارزش کلی بیش از ۲۸ میلیارد دلار به امضا رساندند که شامل توافقنامه‌هایی در زمینه‌های حمل و نقل، انرژی، تجارت، سرمایه‌گذاری، مبارزه با جرائم سایبری، انرژی‌های تجدیدپذیر و حمایت از حقوق مالکیت معنوی و نیز راه‌اندازی یک شرکت مشترک صنایع شیمیایی بود. شی جین‌پینگ با اشاره به اقدامات ویژه‌ای که عربستان به زعم او برای تقویت ثبات و امنیت داخلی خود انجام داده، گفت: «چین با جدیت از تلاش‌های عربستان در راستای توسعه اقتصاد خود و نیز اجرای اصلاحات اجتماعی حمایت می‌کند». همچنین در نشست بن‌سلمان با هیئت چینی، به همکاری‌های مشترک دو کشور و هماهنگی در زمینه‌های سیاسی و امنیتی پرداخته شد و تقویت همکاری‌ها در زمینه‌های تجارت، سرمایه‌گذاری، انرژی، فرهنگ و تکنولوژی و افق‌های همکاری‌های دوجانبه پکن و ریاض در چارچوب رویکرد ۲۰۳۰ عربستان و طرح چین بررسی شدند.

گزارش ۲

با حضور ۴۰۰ نظامی انجام می‌شود

ایجاد منطقه امن امریکا برای مقابله با حضور ایران در سوریه

سرانجام پس از مخالفت‌های گسترده با تصمیم خروج کامل نیروهای امریکایی از خاک سوریه، دونالد ترامپ دستور داده ۴۰۰ نفر از این نیروها همچنان در سوریه حضور داشته باشند؛ نیروهایی که قرار است بیشتر روی مقابله با نفوذ ایران متمرکز شوند و از شدت نگرانی‌های امنیتی تل‌آویو بکاهند.

در شرایطی که قرار بود همه نیروهای امریکایی تا دو ماه دیگر خاک سوریه را ترک کنند، به نظر می‌رسد، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا در تصمیمات خود تغییراتی داده و درصدد است بخشی از این نیروها را همچنان در سوریه حفظ کند. به گزارش شبکه الجزیره، دونالد ترامپ جمعه شب اعلام کرد تصمیم گرفته است ۴۰۰ سرباز امریکایی را در شمال شرق سوریه نگه دارد. وی گفت که در این باره با مسئولان پایگاه امریکایی در التنف سوریه واقع در مرزهای مشترک با عراق و اردن مذاکره می‌کند. رئیس‌جمهور امریکا تأکید کرد که تصمیمش برای ابقای تعداد محدودی از نیروهای نظامی در سوریه به منزله عقب‌نشینی از تصمیم ماه دسامبرش نیست. ترامپ تأکید کرد: «هیچ تغییری در رویکرد من در سوریه رخ نداده و سربازانی که در سوریه باقی می‌مانند بخش محدودی از نیروهای امریکا برای مقابله با احیای مجدد داعش و نفوذ دوباره این گروه خواهند بود.»

یک مقام ارشد کاخ سفید که خواست نامش فاش نشود، جمعه شب در سخنانی گفت: «۴۰۰ نظامی امریکایی در دو منطقه جداگانه از سوریه مستقر می‌شوند که نیمی از آنها در پایگاه ایالات متحده در منطقه «التنف» واقع در مرز عراق و اردن خواهند بود». به گزارش خبرگزاری رویترز، این مقام کاخ سفید، توضیح داد که دونالد ترامپ از سوی مشاوران خود مجاب شده که حداقل ۲۰۰ نظامی امریکایی نیز به نیروهای وعده داده شده اروپا برای استقرار در منطقه امن واقع در شمال سوریه بپیوندند. این مقام امریکایی با بیان اینکه باقی ماندن گروه کوچکی از نظامیان امریکایی در سوریه می‌تواند اروپایی‌ها را قانع کند که برای منطقه امن در شمال سوریه نیز نیرو اعزام کنند، تأکید کرد: «هنوز بر سر تعداد دقیق این نیروها به توافق نرسیده‌ایم. ما نمی‌خواهیم شاهد ظهور مجدد داعش باشیم». جوزف دانفورد، رئیس ستاد مشترک ارتش امریکا هم نسبت به اینکه هم‌پیمانان اروپایی به سوریه بیایند، ابراز اطمینان کرد. این مقام کاخ سفید در ادامه سخنان خود با اشاره به اینکه منطقه امن در شمال سوریه می‌تواند به حفظ صلح و آرامش بین ترکیه و شبه‌نظامیان کُرد کمک کند، هدف اصلی ایجاد چنین منطقه‌ای را اینگونه بیان کرد: «این منطقه امن به عنوان سدی در برابر نفوذ ایران عمل خواهد کرد.»

ایجاد منطقه امن در شمال سوریه، از سال ۲۰۱۳ از سوی مقامات ترکیه مطرح شده بود اما امریکا از ترس واکنش‌های روسیه از ایجاد چنین منطقه‌ای خودداری کرده بود اما این سناریو بار دیگر در دستور کار مقامات واشنگتن قرار گرفته است.

همچنین امریکا با حضور خود در سوریه درصدد است راه نفوذ ایران به مرزهای شمالی رژیم صهیونیستی را مسدود کرده و امنیت این رژیم را تضمین کند. مقامات تل‌آویو از خروج کامل امریکا از سوریه ابراز نگرانی کرده و خواستار ادامه حضور امریکا در منطقه هستند. صهیونیست‌ها مدعی هستند که خروج کامل امریکا سبب می‌شود روسیه و ایران این خلأ قدرت را پر کنند. باتوجه به اینکه مقامات تل‌آویو در خارج کردن نیروهای ایرانی از خاک سوریه شکست خوردند، سعی دارند با ادامه حضور امریکایی‌ها در سوریه، مانع افزایش قدرت منطقه‌ای ایران شوند. کشورهای اروپایی هم از خروج امریکا نگران هستند و به همین منظور برخی کشورها مثل فرانسه و انگلیس گفته بودند که جای خالی امریکا را پر خواهند کرد. به نظر می‌رسد، امریکا با حضور بخشی از نیروهایش در سوریه، سعی دارد از نگرانی متحدان اروپایی‌اش بکاهد و اروپایی‌ها را مجاب کند که در سوریه حضور داشته باشند. تداوم حضور امریکایی‌ها در سوریه، در حالی است که نیروهای مقاومت بسیاری از مناطق سوریه را از دست تروریست‌ها آزاد کرده‌اند و تنها استان ادلب آخرین پایگاه گروه‌های تروریستی باقی مانده است. امریکایی‌ها که در هفت سال گذشته در سرنگونی بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه ناکام ماندند، تلاش می‌کنند با حفظ بخشی از نیروهای خود، بحران سوریه را همچون استخوان لای زخم نگه دارند تا ارتش سوریه و هم پیمانانش نتوانند بر کل سرزمین سوریه مسلط شوند.

■ استقبال از تصمیم ترامپ

لیندسی گراهام، سناتور جمهوریخواه امریکایی از تصمیم اخیر دونالد ترامپ برای حفظ چند صد سرباز امریکایی در سوریه استقبال کرد. لیندسی گراهام در مصاحبه با فاکس‌نیوز گفت: «دونالد ترامپ سیاست‌هایش در قبال سوریه را اصلاح و تنظیم کرده و هدف این است اطمینان حاصل کنیم داعش مجدداً باز نخواهد گشت. اگر ما سربازان‌مان را در عراق حفظ کرده بودیم هرگز در آنجا شاهد ظهور داعش نبودیم. احتمالاً هزار سرباز اروپایی دیگر به جمع این تعداد سرباز اضافه خواهند شد». گراهام پیش از این طرح ترامپ برای خارج کردن سربازان امریکایی از سوریه را «احمقانه‌ترین ایده‌ای که تاکنون شنیده» توصیف کرده بود. از سوی دیگر، خلوصی آکار، وزیر دفاع ترکیه هم به مقام‌های پنتاگون گفته است که نباید حین خروج نیروهای امریکایی از سوریه خلأ قدرت ایجاد شود. خلوصی آکار در گفت‌وگو با خبرگزاری آناتولی گفت: «ما به شرکای‌مان یادآوری کردیم که نباید هیچ‌گونه خلأ قدرتی حین خروج امریکا ایجاد شود.» واشنگتن و آنکارا اعلام کرده‌اند منطقه امن در شمال سوریه با هدف نجات غیرنظامیان و دور کردن گروه‌های تروریستی از مرزهای ترکیه ایجاد می‌شود اما هدف اصلی از ایجاد این منطقه نجات تروریست‌ها است و تحرکات اخیر امریکا در مرزهای عراق و سوریه هم برای احیای مجدد تروریست‌های داعش است.

نگاه

سجاد مرادی کلارده

جهش غربی پکن در تلاقی نگاه شرقی ریاض

ولیعهد عربستان سعودی در ادامه سفر دوره‌ای منطقه‌ای اخیر خود پس از سفر به پاکستان و هند، در پکن با مقامات چین نیز دیدار و گفت‌وگو کرد. این سفر، نخستین سفر بن‌سلمان در مقام ولیعهد سعودی به چین بود که پس از دیدار سال ۲۰۱۷ ملک‌سلمان پادشاه عربستان به پکن انجام گرفت. بن‌سلمان در جریان این سفر با یادآوری مناسبات دیرینه دو کشور، بیشتر بر روابط اقتصادی طرفین و همچنین تعمیق همکاری‌های امنیتی تأکید کرد. روابط عربستان و چین در سال ۱۹۹۹ به سطحی ارتقا یافت که از آن با عنوان مشارکت استراتژیک یاد می‌شود. این روابط در سال ۲۰۱۷ با سفر ملک‌سلمان به پکن و امضای یک موافقتنامه تجاری به ارزش ۶۰ میلیارد دلار بیش از پیش گسترش یافته است. در حوزه مناسبات اقتصادی، عربستان سعودی پس از روسیه دومین تأمین‌کننده نفت چین است. چین در ۱۰ ماهه نخست سال ۲۰۱۸، روزانه حدود ۱/۰۴ میلیون بشکه نفت از عربستان وارد کرده است که ۱۱/۵ درصد از کل واردات چین را تشکیل می‌دهد. در مقابل چین نیز بیشترین حجم واردات عربستان را به خود اختصاص داده است. عربستان و چین همچنین در سال ۲۰۱۲ یک قرارداد دوجانبه را برای گسترش برنامه هسته‌ای عربستان امضا کردند که بر اساس آن پکن تا سال ۲۰۳۰ باید ۱۶ رآکتور اتمی در اختیار ریاض قرار دهد. در حوزه مناسبات امنیتی، چین بیش از هر چیز از گسترش وضعیت مناطقی چون سین‌کیانگ نگرانی دارد، به ویژه آنکه در اواخر سال ۲۰۱۴ حدود ۱۰۰ شهروند چینی با سفر به عراق و سوریه، در ردیف اعضای گروه داعش قرار گرفتند. عربستان همچنین طی سال‌های اخیر با ایجاد تنوع در بازارهای خرید تسلیحاتی خود، سعی در واردات تسلیحات از چین داشته است. معاملات تسلیحاتی عربستان سعودی و چین به سال ۱۹۸۸ و ورود ۵۰ عدد موشک DF-3 CSS-2 با برد ۲هزار و ۲۰۰ تا ۲هزار و ۶۰۰ کیلومتری از پکن به ریاض برمی‌گردد. در سال ۱۹۹۹ چین پیشنهاد فروش موشک‌های قاره‌پیما را به دولت سعودی ارائه کرد اما عربستان به دلیل احتمال لطمه به روابط ریاض – واشنگتن ناچار به رد آن شد. در سفر سال ۲۰۱۷ سلمان به چین، قراردادی برای خرید ۳۰ فروند هواپیمای بدون سرنشین تهاجمی و نیز تولید هواپیمای بدون سرنشین شناسایی CH-4 بین طرفین به امضا رسید.

در مورد گسترش روابط عربستان سعودی و چین بایستی به چند نکته اشاره کرد؛ نکته اول رقابت منطقه‌ای عربستان با ایران است. عربستان سعی می‌کند با استفاده سیاست فشار غرب علیه ایران، مناسبات راهبردی با چین را به عنوان کشوری با قدرت روزافزون جهانی گسترش دهد. به علاوه ریاض با استفاده از حربه خروج امریکا از برجام و متعاقب آن تحریم نفتی ایران، بیشترین سود را از این موضوع برده و در راستای سیاست جایگزینی نفت ایران، سعی در افزایش صادرات انرژی خود به چین دارد. این موضوع خود را در کاهش واردات نفت چین از ایران در اکتبر سال ۲۰۱۸ که به حدود ۲۴۸ هزار بشکه در روز رسید نشان داده است. از طرف دیگر چین نیز به ویژه از سال ۲۰۱۰ در دکترین سیاست خارجی خود به این نتیجه رسیده که برای رهایی از محدودیت‌های ایجاد شده از سوی امریکا به ویژه حمایت‌های واشنگتن از ژاپن و کره‌جنوبی و همچنین تحکیم روابط امنیتی با هند در منطقه هند-آرام که در سند استراتژی امنیت ملی اخیر ترامپ نیز به آن اشاره شده است، باید نگاهی ویژه به سایر مناطق از جمله خاورمیانه داشته باشد. در طرف دیگر، ریاض نیز با وجود اینکه از متحدان واشنگتن به حساب می‌آید، اما به واسطه رویکرد سال‌های اخیر سیاست خارجی امریکا در راستای تمرکز بیشتر بر منطقه آسیا – پاسیفیک به جای منطقه خاورمیانه، به فکر گسترش روابط با چین است. این موضوع به ویژه ریشه در چندجانبه‌گرایی در سیاست خارجی ریاض و فاصله‌گرفتن از سیاست خارجی ایستا در دوره‌های پیشین با ورود حاکمان جدید از سال ۲۰۱۵ دارد. به نظر می‌رسد که حاکمان سعودی با وجود دریافت انواع کمک‌های اقتصادی، سیاسی و تسلیحاتی از امریکا، با درک نگاه ابزاری و سودگرایانه واشنگتن نسبت به خود، سعی در ایجاد تنوع در شرکای خارجی و در نتیجه کاهش وابستگی کامل به امریکا دارند؛ به همین دلیل است که بن‌سلمان در شرایطی که روابط امریکا و چین در وضعیت جنگ تجاری قرار دارد، به چین سفر کرده است. این موضوع همچنین با در نظر گرفتن فشارهای جامعه جهانی به ویژه برخی از کشورهای اروپایی به بن‌سلمان در موضوع قتل خاشقجی، بیش از پیش به چشم می‌آید. در مجموع به نظر می‌رسد که رویکرد عربستان در گسترش روابط با چین بیشتر مبتنی بر راهبردهای موازنه‌ای است و در واقع دنباله سیاست خارجی تهاجمی است که رهبران این کشور از سال ۲۰۱۵ بدین سو در پی آن هستند.

اخبار کوتاه

■ درخواست شورای امنیت برای خروج فوری از بنادر یمن

شورای امنیت از طرف‌های درگیر در یمن خواست که طبق توافق اخیر میان این نیروها تحت نظارت سازمان ملل در سوئد، هرچه سریع‌تر به منظور اجرای مرحله اول این توافق از بنادر «صلیف»، «رأس عیسی» و شهر «حدیده» خارج شوند. به گزارش شبکه اسکای‌نیوز، شورای امنیت همچنین خواستار خروج نیروها از سیلوی گندم در حدیده شد. شورای امنیت همچنین در بیانیه خود نسبت به گزارش‌های مداوم درباره نقض آتش‌بس در یمن ابراز نگرانی کرد و از طرف‌های درگیر در یمن خواست که این فرصت را برای پیشرفت به سمت صلح پایدار با خویشتنداری و احترام به توافق استکهلم و اجرای آن غنیمت بشمارند.

■ تظاهرات بحرینی‌ها در مخالفت با عادی‌سازی رابطه با صهیونیست‌ها

همزمان با شدت گرفتن روند عادی‌سازی روابط بحرین با رژیم صهیونیستی، مردم این کشور با برگزاری تظاهراتی، مخالفت خود با عادی‌سازی روابط با این رژیم را اعلام کردند. ساکنان شهرک المعامیر روز جمعه با حضور در خیابان‌ها عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی را محکوم کردند. در ابوصیبع و الشاخوره نیز تظاهرات مشابهی برگزار شد و معترضان مخالفت خود با عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی را اعلام کردند. این تظاهرات در حالی برگزار شد که وزیر خارجه بحرین اخیراً به همراه شماری از مقامات دیگر کشورهای عربی در کنار بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در نشست ورشو شرکت کرده بود.

■ پروشنکو: از حضور ناتو در دریای سیاه حمایت می‌کنیم

پترو پروشنکو، رئیس‌جمهور اوکراین از افزایش حضور کشتی‌های سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در دریای سیاه حمایت کرد. بنابر اعلام دفتر ریاست‌جمهوری اوکراین، پروشنکو احتمال تنش آتی با نیروهای روسیه را در دریای سیاه رد نکرد. به گزارش رویترز، پروشنکو معتقد است که فدراسیون روسیه از شبه‌جزیره کریمه برای استقرار موشک استفاده می‌کند که به بی‌ثبات شدن منطقه منجر می‌شود. وی در این مورد گفت: «ما باید حضور کشتی‌های ناتو در دریای سیاه را افزایش دهیم. پس از اشغال غیرقانونی کریمه، توازن قدرت در دریای سیاه به صورت کامل بر هم خورده است. به همین دلیل است که حضور کشتی‌های ناتو می‌تواند فاکتوری برای ثبات باشد.»

■ خلیل‌زاد: امریکا به دنبال حضور ابدی در افغانستان نیست

زلمای خلیل‌زاد، نماینده ویژه امریکا در مذاکرات صلح افغانستان گفت که امریکا نمی‌خواهد تا ابد در افغانستان بماند. امریکا به دنبال یک توافق خروج نیست. اما توافق صلح می‌تواند امریکا را قادر سازد که نیروهای خود را کاهش دهد و یا از این کشور خارج کند. زلمای خلیل‌زاد در گفت‌وگو با خبرگزاری آناتولی درباره روند صلح در افغانستان گفت: «اکنون بزرگ‌ترین چالش شروع مذاکرات جامع با مشارکت همگان است. یعنی مذاکرات میان طالبان، دولت افغانستان و رهبران سیاسی، جامعه مدنی و نمایندگان زنان».